Rechtsbijstand

Roemenië

1 Wat zijn de proceskosten en wie moet ze normaliter betalen?

Rechtsbijstand kan in de volgende vormen worden verleend:

a) betaling van de kosten van vertegenwoordiging, juridische bijstand en, voor zover van toepassing, verdediging in rechte door een toegevoegde of zelf gekozen advocaat (hierna: “bijstand van een advocaat”) zodat de rechtzoekende voor de rechter een rechtmatig belang of recht kan verdedigen dan wel uitoefenen, of een geschil voor de rechter kan voorkomen;

b) betaling van de kosten van deskundigen, vertalers en tolken die tijdens de procedure met de goedkeuring van de rechter of andere justitiële autoriteiten zijn ingeschakeld, indien de rechtzoekende hiervoor in aanmerking komt;

c) betaling van de kosten van de gerechtsdeurwaarder;

d) vrijstelling van, reductie op, gespreide betaling of uitstel van betaling van proceskosten, zoals vastgesteld in de wet, inclusief kosten die in de tenuitvoerleggingsfase verschuldigd worden.

Wanneer rechtsbijstand wordt verleend aan burgers van EU-lidstaten of andere personen die hun woonplaats of gewone verblijfplaats op het grondgebied van een lidstaat hebben, kan deze ook het volgende omvatten:

a) vergoeding van de kosten van de vertaling van documenten waar de rechter of een andere justitiële autoriteit om heeft verzocht voor de beslechting van het geschil en van daaraan gerelateerde verzoekschriften en documenten die zijn ingediend of ontvangen, welke vertalingen zijn vrijgesteld van legalisatie en equivalente formaliteiten;

b) tolkdiensten tijdens de procedure voor de rechter/justitiële autoriteit;

c) vergoeding van de kosten van een reis naar Roemenië die de ontvanger van de rechtsbijstand of iemand anders heeft moeten maken omdat de rechter /justitiële autoriteit daartoe had bevolen of omdat de aanwezigheid van die personen wettelijk verplicht was.

Iemand die in aanmerking komt voor rechtsbijstand en voldoet aan de in het antwoord op vraag 3 genoemde vereisten, heeft tevens recht op vergoeding van de kosten van een bemiddelaar wanneer hij kan aantonen dat hij vóór het aanhangig maken van zijn zaak bij de rechter aan een bemiddelingsprocedure heeft deelgenomen, of als hij na het instellen van de rechtsvordering, maar vóór de datum van de eerste zitting, een bemiddelingsverzoek indient.

Rechtsbijstand kan worden verleend in elk van de bovengenoemde vormen, afzonderlijk of cumulatief. De kosten van rechtsbijstand die in de vorm van de diensten van een advocaat, deskundige, vertaler, tolk of gerechtsdeurwaarder wordt verleend, mogen voor elk van deze vormen afzonderlijk en cumulatief, over een periode van een jaar, niet hoger zijn dan twaalf keer het nationaal bruto-minimumloon in het jaar waarin het verzoek om rechtsbijstand is ingediend.

(Artikelen 6, 7, 20 en 44 van noodverordening nr. 51/2008 betreffende rechtsbijstand in civiele zaken, goedgekeurd bij wet nr. 193/2008, zoals gewijzigd en aangevuld)

2 Wat is precies rechtsbijstand?

Rechtsbijstand wordt door de overheid verleend in het kader van het recht op een eerlijk proces en om iedereen gelijke toegang tot de rechter te verschaffen voor het uitoefenen van bepaalde rechten of het verdedigen van rechtmatige belangen met juridische middelen, waaronder de tenuitvoerlegging van een gerechtelijke beslissing of andere executoriale titel.

(Artikel 1 van noodverordening nr. 51/2008 betreffende rechtsbijstand in civiele zaken, goedgekeurd bij wet nr. 193/2008, zoals gewijzigd en aangevuld)

3 Kom ik in aanmerking voor rechtsbijstand?

Iedere natuurlijke persoon kan een verzoek indienen voor rechtsbijstand als hij de kosten van een rechtsprocedure of van juridisch advies niet kan betalen zonder het risico te lopen daardoor niet langer in het levensonderhoud van hemzelf of zijn gezin te kunnen voorzien, voor zover die procedure of dat advies nodig zijn om voor de rechter een recht of rechtmatig belang te verdedigen.

Tot het gezin worden gerekend de echtgenoot, kinderen en andere rechtstreekse afstammelingen tot de leeftijd van 18 jaar die financieel afhankelijk zijn van de verzoeker, alsook rechtstreekse afstammelingen ouder dan 18 maar niet ouder dan 26 jaar die studeren en financieel afhankelijk zijn van de verzoeker.

Tot het gezin wordt ook gerekend een persoon die dezelfde woon- of verblijfplaats heeft als of een gemeenschappelijke huishouding voert met de verzoeker, zijn kinderen of andere rechtstreekse afstammelingen van de verzoeker tot de leeftijd van 18 jaar die financieel afhankelijk zijn van de verzoeker, alsook rechtstreekse afstammelingen ouder dan 18 maar niet ouder dan 26 jaar die studeren en financieel afhankelijk zijn van de verzoeker.

Om in aanmerking te komen voor rechtsbijstand, moet het gemiddelde netto-inkomen per gezinslid in de laatste twee maanden vóór de indiening van het verzoek minder dan 500 RON per maand zijn geweest. Als dat het geval is, worden de kosten die in aanmerking komen voor vergoeding in het kader van rechtsbijstand, volledig door de overheid vergoed. Als het gemiddelde netto-inkomen per gezinslid in de laatste twee maanden vóór de indiening van het verzoek minder dan 800 RON per maand bedroeg, worden die kosten voor de helft vergoed. De hoogte van de inkomensgrens en het bedrag dat maximaal in het kader van rechtsbijstand kan worden vergoed, kunnen bij regeringsbesluit worden herzien.

Ook in andere gevallen waarin de werkelijke of geraamde kosten van een procedure de effectieve toegang tot de rechter belemmeren, waaronder gevallen waarin de verzoeker woonachtig is of zijn gewone verblijfplaats heeft in een andere lidstaat en de kosten van levensonderhoud in die lidstaat hoger zijn dan in Roemenië, kan, in verhouding tot de behoeften van de verzoeker, rechtsbijstand worden verleend.

Bij het vaststellen van de inkomsten wordt rekening gehouden met alle regelmatige inkomsten, zoals loon, toelagen, provisies, lijfrente, huurinkomsten, winst uit handel of zelfstandig ondernemerschap enz., alsook met regelmatig verschuldigde bedragen, zoals huur en onderhoudskosten.

Als een bijzondere wet voorziet in het recht op (gratis) juridische bijstand als beschermende maatregel bij bijzondere omstandigheden zoals minderjarigheid, een handicap of een bepaalde status, wordt de financiële situatie van de verzoeker buiten beschouwing gelaten. In dat geval wordt rechtsbijstand toegekend zonder dat aan de inkomenscriteria hoeft te zijn voldaan, maar wel uitsluitend voor het verdedigen of doen erkennen van bepaalde rechten of rechtmatige belangen die voortvloeien uit of verband houden met de bijzondere omstandigheid die de wettelijke erkenning van het recht op (gratis) juridische bijstand rechtvaardigt.

Het recht op rechtsbijstand vervalt bij de dood van de partij of wanneer haar financiële situatie dusdanig verbetert dat zij de proceskosten kan dragen.

(Artikelen 4, 5, 8, 81, 9, 10, 101, 2, 21 en 50 van noodverordening nr. 51/2008 betreffende rechtsbijstand in civiele zaken, goedgekeurd bij wet nr. 193/2008, zoals gewijzigd en aangevuld)

4 Kan rechtsbijstand worden verleend voor alle soorten procedures?

De rechtsbijstand waarin noodverordening nr. 51/2008 voorziet, wordt onder meer toegekend in civiele, handels-, bestuurs-, arbeids- en socialezekerheidszaken, maar niet in strafzaken.

(Artikel 3 van noodverordening nr. 51/2008 betreffende rechtsbijstand in civiele zaken, goedgekeurd bij wet nr. 193/2008, zoals gewijzigd en aangevuld)

5 Bestaat er een specifieke procedure voor spoedeisende gevallen?

Er is niet voorzien in een speciale noodprocedure.

6 Waar kan ik een verzoekformulier voor rechtsbijstand verkrijgen?

Voor verzoeken om rechtsbijstand die overeenkomstig dit hoofdstuk worden ingediend, moet gebruik worden gemaakt van het formulier in de bijlage bij de noodverordening, die daarvan een onlosmakelijk onderdeel vormt. (*Artikel 49 van noodverordening nr. 51/2008 betreffende rechtsbijstand in civiele zaken, goedgekeurd bij wet nr. 193/2008, zoals gewijzigd en aangevuld)*

FORMULIER

voor het indienen van een verzoek om rechtsbijstand in een andere lidstaat van de Europese Unie

Instructies:

1. Lees deze instructies aandachtig door voordat u het formulier invult.
2. Alle in dit formulier gevraagde inlichtingen moeten worden verstrekt.
3. Onduidelijke, onjuiste of onvolledige inlichtingen kunnen de behandeling van uw verzoek vertragen.
4. Het opzettelijk verstrekken van onjuiste of onvolledige inlichtingen kan juridische gevolgen hebben en leiden tot afwijzing van uw verzoek. Eventueel wordt u ook strafrechtelijk vervolgd.
5. Alle bewijsstukken moeten worden bijgevoegd.
6. Dit verzoek laat de voor het instellen van een vordering na te leven termijnen onverlet.
7. Het ingevulde formulier moet worden voorzien van een datum en handtekening.

A1. Persoonsgegevens van de verzoeker

Naam en voornaam .....

Geboortedatum en -plaats .....

Nummer identiteitsbewijs .....

Adres (woonplaats of gewone verblijfplaats) .....

.....

Telefoon/fax/e-mail: .....

A2. Persoonsgegevens van de wettelijke vertegenwoordiger (ouder, voogd enz.), indien van toepassing

Naam en voornaam .....

Geboortedatum en -plaats .....

Nummer identiteitsbewijs .....

Adres .....

Telefoon/fax/e-mail: .....

A3. Persoonsgegevens van de advocaat van de verzoeker, indien van toepassing

Naam en voornaam .....

Adres .....

Telefoon/fax/e-mail: .....

B. Informatie over het geschil waarvoor rechtsbijstand wordt gevraagd

Van alle bewijsstukken moet een kopie worden bijgevoegd.

B1. Aard van het geschil (echtscheiding, arbeidsgeschil enz.)

B2. Waarde van het geschil, indien dit in geld kan worden uitgedrukt. Vermeld de munteenheid.

B3. Beschrijving van de omstandigheden van het geschil (bevoegde rechter, dag van de terechtzitting, het bewijs enz.)

C. Informatie over de procedure

Van alle bewijsstukken moet een kopie worden bijgevoegd.

C1. Bent u eisende of verwerende partij?

Beschrijf het onderwerp van de vordering die aanhangig is gemaakt. .....

.....

Naam en contactgegevens van de tegenpartij .....

.....

C2. Redenen waarom dit verzoek met spoed behandeld moet worden, indien van toepassing

C3. Geef aan voor welke kosten/vrijstellingen rechtsbijstand wordt gevraagd (vink de relevante vakjes aan):

_

|_| a) advocaat;

_

|_| b) deskundige;

_

|_| c) vertaler/tolk voor de duur van de procedure;

_

|_| d) gerechtsdeurwaarder;

_

|_| e) vrijstelling van, reductie op, gespreide betaling of uitstel van betaling van proceskosten en/of zekerheidstellingen, zoals vastgesteld in de wet, inclusief kosten en zekerheidstellingen die in de tenuitvoerleggingsfase verschuldigd worden.

C4. Geef aan waarvoor de rechtsbijstand nodig is:

_

|_| Bijstand van advocaat in buitengerechtelijke procedure

_

|_| Bijstand van advocaat in precontentieuze fase

_
|_| Bijstand van advocaat (advies en/of vertegenwoordiging) in lopende rechtsprocedure. Als u dit vakje aanvinkt, vermeld dan tevens het volgende:
- Registratienummer
- Zittingsdata
- Naam van het gerecht
- Adres van het gerecht

_
|_| Bijstand van advocaat in beroepsprocedure tegen gerechtelijke uitspraak. Als u dit vakje aanvinkt, vermeld dan tevens het volgende:
- Naam van het gerecht
- Datum van de uitspraak
- Reden waarom bijstand van een advocaat nodig
- Gronden van het beroep

_
|_| Bijstand van advocaat in tenuitvoerleggingsprocedure. Als u dit vakje aanvinkt, vermeld dan tevens het volgende:
- Naam van het gerecht
- Datum van de uitspraak of van de afgifte van een andere executoriale titel.

C6. Geef aan of u een verzekering hebt of aanspraak kunt maken op andere rechten of voorzieningen die de proceskosten geheel of gedeeltelijk dekken
Zo ja, geef dan nadere bijzonderheden. .....
.....
.....

D. Gezinssituatie

_____
Uit hoeveel personen bestaat uw huishouden? |_____|
Geef aan wat hun relatie met u is

Naam en voornaam	Relatie met de verzoeker	Geboortedatum (voor minderjarigen)	Is deze persoon financieel afhankelijk van de verzoeker?	Is de verzoeker financieel afhankelijk van deze persoon?
			_	_
			|_|	|_|
			_	_
			|_|	|_|

Zijn er personen die financieel afhankelijk van u zijn maar niet bij u wonen?

Naam en voornaam	Relatie met de verzoeker (voor minderjarigen)	Geboortedatum

Zijn er personen van wie u financieel afhankelijk bent maar die niet bij u wonen?

Naam en voornaam	Relatie met de verzoeker

E. Financiële gegevens

Verstrek alle gegevens over uzelf, uw echtgenoot of partner, personen die financieel afhankelijk van u zijn of, voor zover van toepassing, personen van wie u financieel afhankelijk bent.

Als u andere financiële bijdragen dan alimentatie ontvangt van een persoon van wie u financieel afhankelijk bent en die niet bij u woont, moet u die in rubriek E.1, onder “Overige inkomsten”, opgeven.

Als u financiële bijdragen betaalt aan een persoon die niet financieel afhankelijk van u is en die niet bij u woont, moet u die in rubriek E.3, onder “Overige uitgaven”, opgeven.

Voeg bewijsstukken toe.

Vermeld de munteenheid waarin de in de tabel vermelde geldbedragen luiden als het een andere munteenheid dan RON is.

E.1. Gegevens over	I. Verzoeker	II. Echtgenoot of	III. Afhankelijke	IV. Personen

maandelijks inkomen		partner	personen	van wie
			de verzoeker
				financieel afhankelijk is
_____	_____	_____	_____	_____
Loon,				
uitkeringen:				
_____	_____	_____	_____	_____
Ondernemingswinst:				
_____	_____	_____	_____	_____
Pensioen:				
_____	_____	_____	_____	_____
Inkomsten:				
_____	_____	_____	_____	_____
Uitkeringen van
de overheid:
_____
1. Toelagen:				
_____	_____	_____	_____	_____
2. Werkloosheids-				
en sociale				
uitkeringen:				
_____	_____	_____	_____	_____
Inkomsten uit				
rechten				
op bepaalde				
roerende of onroerende goederen:				
_____	_____	_____	_____	_____
Overige inkomsten:				
_____	_____	_____	_____	_____
TOTAAL:				
_____	_____	_____	_____	_____

_____

E.2. Waarde	I. Verzoeker	II. Echtgenoot of	III. Afhankelijke	IV. Personen
van eigendom		partner	personen	van wie
			de verzoeker
				financieel afhankelijk is
_____	_____	_____	_____	_____
Eigen woning waarin				
u woont:				
_____	_____	_____	_____	_____
Ander onroerend goed:				
_____	_____	_____	_____	_____
Grond:				
_____	_____	_____	_____	_____
Spaargeld:				
_____	_____	_____	_____	_____
Aandelen:				
_____	_____	_____	_____	_____
Motorvoertuigen:				
_____	_____	_____	_____	_____
Overig vermogen:				
_____	_____	_____	_____	_____
TOTAAL:				
_____	_____	_____	_____	_____

_____

E.3. Maandelijkse	I. Verzoeker	II. Echtgenoot of	III. Afhankelijke	IV. Personen
uitgaven		partner	personen	van wie
			de verzoeker
				financieel afhankelijk is
_____	_____	_____	_____	_____
Belastingen:				
_____	_____	_____	_____	_____
Sociale-				
zekerheidsbijdragen:				
_____	_____	_____	_____	_____
Lokale belastingen:				
_____	_____	_____	_____	_____
Hypotheek-				

kosten:				
_____	_____	_____	_____	_____
Huur en				
huisvestingskosten:				
_____	_____	_____	_____	_____
Onderwijs-				
kosten:				
_____	_____	_____	_____	_____
Onderwijs				
Kinderopvang				
kosten:				
_____	_____	_____	_____	_____
Afbetaling van schulden:				
_____	_____	_____	_____	_____
Aflossing van				
leningen:				
_____	_____	_____	_____	_____
Op grond van wettelijke verplichting				
betaalde				
alimentatie:				
_____	_____	_____	_____	_____
Overige uitgaven:				
_____	_____	_____	_____	_____
TOTAAL:				
_____	_____	_____	_____	_____

Ik verklaar dat de verstrekte gegevens juist en volledig zijn en dat ik de autoriteit die bevoegd is voor de behandeling van dit verzoek onverwijld in kennis zal stellen van wijzigingen in mijn financiële situatie.

Plaats: .....

Datum: .....

Handtekening: .....

7 Welke documenten moet ik bij mijn verzoek om rechtsbijstand voegen?

Het verzoek om rechtsbijstand moet schriftelijk worden gedaan en het onderwerp en de aard van de procedure vermelden waarvoor om rechtsbijstand wordt verzocht, alsook de identiteit, het nummer van het identiteitsbewijs, de woonplaats en de financiële situatie van de verzoeker en de overige gezinsleden. Het verzoek moet vergezeld gaan van bewijsstukken over het inkomen van de verzoeker en de leden van zijn gezin en bewijsstukken over eventuele onderhouds- en betalingsverplichtingen. Verder moet het verzoek vergezeld gaan van een verklaring op erewoord waarin de verzoeker aangeeft of hij in de laatste twaalf maanden vóór de indiening van het verzoek rechtsbijstand heeft ontvangen en, zo ja, in welke vorm, waarvoor en hoeveel.

Het gerecht kan de partijen om een nadere toelichting of aanvullende bewijsstukken vragen en ook de bevoegde autoriteiten om schriftelijke informatie vragen.

Buitengerechtelijke juridische bijstand wordt toegekend door de Dienst Rechtsbijstand die binnen elke orde van advocaten bestaat. Dit gebeurt op basis van een door de verzoeker ingevuld formulier, waarvan het model is goedgekeurd door een speciale afdeling die met het coördineren van de rechtsbijstand is belast, waarop moet worden vermeld wat het onderwerp en de aard van het verzoek is, alsook de identiteit, het nummer van het identiteitsbewijs, de woonplaats en de financiële situatie van de verzoeker en zijn gezin. Het verzoek moet vergezeld gaan van bewijsstukken over het inkomen van de verzoeker en de leden van zijn gezin en van bewijsstukken over eventuele onderhouds- en betalingsverplichtingen.

Verder moet het verzoek vergezeld gaan van een verklaring op erewoord waarin de verzoeker aangeeft of hij in de laatste twaalf maanden vóór de indiening van het verzoek rechtsbijstand heeft ontvangen en, zo ja, in welke vorm, waarvoor en hoeveel.

Als bewijs van de financiële situatie moeten met name de volgende stukken worden verstrekt, voor zover van toepassing:

verklaring omtrent het inkomen van de verzoeker en de overige gezinsleden;

trouwboekje en geboortebewijs van de kinderen;

verklaring waaruit blijkt dat de verzoeker of een kind een handicap hebben;

verklaring op erewoord waarin de verzoeker aangeeft dat hij noch de overige gezinsleden aanvullende inkomsten hebben;

verklaring op erewoord omtrent het vermogen van de verzoeker en zijn gezin;

verklaring op erewoord waarin de verzoeker en/of de andere ouder aangeven/aangeeft dat de zorg over de kinderen niet aan een erkende particuliere of overheidsinstelling of andere rechtspersoon is toevertrouwd;

verklaring van de bevoegde autoriteiten over het belastbare deel van het vermogen dat op naam van de verzoeker of andere gezinsleden staat;

overige stukken die nodig zijn om vast te stellen of de verzoeker volgens de wet aanspraak heeft op rechtsbijstand.

(*Artikel 14 van noodverordening nr. 51/2008 betreffende rechtsbijstand in civiele zaken, goedgekeurd bij wet nr. 193/2008, zoals gewijzigd en aangevuld, en artikel 73 van wet nr. 51/1995 betreffende de organisatie en uitoefening van het beroep van advocaat, zoals gewijzigd en aangevuld)*

8 Waar moet ik mijn verzoek om rechtsbijstand indienen?

Het verzoek om rechtsbijstand moet worden ingediend bij het gerecht dat bevoegd is om kennis te nemen van de zaak waarvoor rechtsbijstand wordt gevraagd. Een verzoek om rechtsbijstand voor de tenuitvoerlegging van een gerechtelijke beslissing moet bij de executierechter worden ingediend. Wanneer niet kan worden vastgesteld welke rechter bevoegd is, is bevoegd de rechter in eerste aanleg van het rechtsgebied waarbinnen de verzoeker zijn woonplaats of gewone verblijfplaats heeft.

Als om rechtsbijstand wordt verzocht in een lopende procedure, wordt daarover beslist door de rechter die kennis neemt van de hoofdvordering.

Vanaf de dag dat in een lopende procedure door een belanghebbende partij een verzoek om rechtsbijstand wordt ingediend, kan deze worden toegekend op elk moment tijdens die procedure voor de gehele resterende duur ervan. Het verzoek is vrijgesteld van zegelrecht.

Voor rechtsbijstand voor een beroepsprocedure moet een nieuw verzoek worden ingediend. Het verzoek moet worden ingediend bij de rechter die de uitspraak heeft gedaan waartegen de verzoeker beroep wil instellen. Dit moet gebeuren binnen de beroepstermijn. Over het verzoek wordt beslist door een andere rechter dan die in de bodemprocedure. Dit gebeurt met spoed.

Door het indienen van het verzoek om rechtsbijstand stopt de termijn voor het instellen van beroep. Voorwaarde is wel dat de verzoeker vervolgens binnen tien dagen de bijbehorende bewijsstukken indient. Op de dag dat de verzoeker in kennis wordt gesteld van de beslissing op zijn verzoek, start een nieuwe termijn voor het instellen van beroep of, als het verzoek is afgewezen, voor het indienen van een verzoek tot herziening van de afwijzing.
Als het verzoek om rechtsbijstand wordt toegewezen, stelt de rechter de verzoeker en de orde van advocaten hiervan onverwijld in kennis. De orde van advocaten wijst vervolgens binnen 48 uur een advocaat aan, die bevoegd is om voor elke appelrechter te pleiten. De datum van aanwijzing van de advocaat en zijn persoonsgegevens worden de rechter en de verzoeker binnen 48 uur meegedeeld. Op die datum start een nieuwe beroepstermijn.
Buitengerechtelijke juridische bijstand wordt toegekend door de Dienst Rechtsbijstand die binnen elke orde van advocaten bestaat. Dit gebeurt op basis van een door de verzoeker ingevuld formulier, waarvan het model is goedgekeurd door een speciale afdeling die met het coördineren van de rechtsbijstand is belast, waarop moet worden vermeld wat het onderwerp en de aard van het verzoek is, alsook de identiteit, het nummer van het identiteitsbewijs, de woonplaats en de financiële situatie van de verzoeker en zijn gezin. Het verzoek moet vergezeld gaan van bewijsstukken over het inkomen van de verzoeker en de leden van zijn gezin en van bewijsstukken over eventuele onderhouds- en betalingsverplichtingen.
Verder moet het verzoek vergezeld gaan van een verklaring op erewoord waarin de verzoeker aangeeft of hij in de laatste twaalf maanden vóór de indiening van het verzoek rechtsbijstand heeft ontvangen en, zo ja, in welke vorm, waarvoor en hoeveel.
Het verzoek om buitengerechtelijke juridische bijstand moet worden ingediend bij de Dienst Rechtsbijstand, die uiterlijk vijftien werkdagen na de inschrijving van het verzoek in het register beslist tot de toe- of afwijzing ervan. De beslissing wordt binnen vijf werkdagen aan de verzoeker betekend, te rekenen vanaf de datum van de beslissing. Tegen een beslissing tot afwijzing kan bij de raad van de orde bezwaar worden aangetekend. Daarvoor staat een termijn van vijf dagen. Het bezwaar wordt met spoed behandeld, wat betekent dat de raad er op zijn eerstvolgende bijeenkomst over beslist.
(*Artikelen 11, 12 en 13 van noodverordening nr. 51/2008 betreffende rechtsbijstand in civiele zaken, goedgekeurd bij wet nr. 193/2008, zoals gewijzigd en aangevuld, en artikel 73 van wet nr. 51/1995 betreffende de organisatie en uitoefening van het beroep van advocaat, zoals gewijzigd en aangevuld)*

9 Hoe kom ik te weten of ik al dan niet in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

De rechter beslist op het verzoek om rechtsbijstand in afwezigheid van de partijen en met gesloten deuren. Hij motiveert zijn beslissing. Bij afwijzing van het verzoek kan de belanghebbende partij binnen vijf dagen nadat de beslissing is betekend een verzoek tot toetsing van de beslissing indienen. Op dit verzoek wordt door een andere rechter, met gesloten deuren, beslist. De beslissing van de toetsingsrechter is onherroepelijk.
Indien een verzoek om rechtsbijstand in de vorm van bijstand van een advocaat wordt toegewezen, worden het verzoek en de toewijzende beschikking onverwijld ter kennis gebracht van de deken van de orde van advocaten in het rechtsgebied van de betreffende rechtbank. De deken van de orde of de advocaat die door de deken met die taak is belast, wijst binnen drie dagen een advocaat uit het Register Rechtsbijstand aan, en doet die advocaat de toewijzende beschikking en een kennisgeving van de aanwijzing toekomen. De deken informeert de ontvanger van de rechtsbijstand over de naam van de toegevoegde advocaat. De ontvanger van de rechtsbijstand kan de deken verzoeken om een bepaalde advocaat aan te wijzen. Instemming van de advocaat met dat verzoek is volgens de wet nodig.
Het verzoek om buitengerechtelijke juridische bijstand moet worden ingediend bij de Dienst Rechtsbijstand van de bevoegde orde van advocaten. Deze dienst beslist uiterlijk vijftien werkdagen na de inschrijving van het verzoek in het register tot de toe- of afwijzing ervan. De beslissing wordt binnen vijf werkdagen aan de verzoeker betekend, te rekenen vanaf de datum van de beslissing. Op basis van een toewijzende beslissing wijst de deken van de bevoegde orde van advocaten een advocaat uit het Register Rechtsbijstand van de orde aan. De deken kan ook zijn goedkeuring geven aan een door de verzoeker zelf geselecteerde advocaat.
(*Artikel 15 van noodverordening nr. 51/2008 betreffende rechtsbijstand in civiele zaken, goedgekeurd bij wet nr. 193/2008, zoals gewijzigd en aangevuld, en artikel 73 van wet nr. 51/1995 betreffende de organisatie en uitoefening van het beroep van advocaat, zoals gewijzigd en aangevuld)*

10 Wat moet ik doen als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

Rechtsbijstand in de vorm van bijstand van een advocaat wordt toegekend overeenkomstig wet nr. 51/1995 betreffende de organisatie en uitoefening van het beroep van advocaat, zoals opnieuw bekendgemaakt en later gewijzigd en aangevuld, die ziet op (gratis) rechtsbijstand.
Indien een verzoek om rechtsbijstand in de vorm van bijstand van een advocaat wordt toegewezen, worden het verzoek en de toewijzende beschikking onverwijld ter kennis gebracht van de deken van de orde van advocaten in het rechtsgebied van de betreffende rechtbank. De deken van de orde of de advocaat die door de deken met die taak is belast, wijst binnen drie dagen een advocaat uit het Register Rechtsbijstand aan, en doet die advocaat de toewijzende beschikking en een kennisgeving van de aanwijzing toekomen. De deken informeert de ontvanger van de rechtsbijstand over de naam van de toegevoegde advocaat. De ontvanger van de rechtsbijstand kan de deken verzoeken om een bepaalde advocaat aan te wijzen. Instemming van de advocaat met dat verzoek is volgens de wet nodig.
Bijstand van een advocaat kan ook de vorm hebben van buitengerechtelijke juridische bijstand en behelst dan het geven van advies, het indienen van verzoekschriften of kennisgevingen, het instellen van rechtsvorderingen, of het vertegenwoordigen van de cliënt voor overheden die geen gerechtelijke bevoegdheden hebben, voor het uitoefenen van bepaalde rechten of verdedigen van rechtmatige belangen van de cliënt. Buitengerechtelijke juridische bijstand moet het verstrekken van duidelijke en toegankelijke informatie aan de rechtzoekende behelzen overeenkomstig de geldende wettelijke bepalingen inzake de bevoegde instellingen en, voor zover mogelijk, de wettelijke voorwaarden, termijnen en procedures voor het erkennen, verlenen of uitoefenen van een door de rechtzoekende aangevoerd recht of belang. Buitengerechtelijke juridische bijstand wordt toegekend overeenkomstig wet nr. 51/1995, zoals opnieuw bekendgemaakt en later gewijzigd en aangevuld.
Het verzoek om buitengerechtelijke juridische bijstand moet worden ingediend bij de Dienst Rechtsbijstand van de bevoegde orde van advocaten. Deze dienst beslist uiterlijk vijftien werkdagen na de inschrijving van het verzoek in het register tot de toe- of afwijzing ervan. De beslissing wordt binnen vijf werkdagen aan de verzoeker betekend, te rekenen vanaf de datum van de beslissing. Tegen een beslissing tot afwijzing kan bij de raad van de orde bezwaar worden aangetekend. Daarvoor staat een termijn van vijf dagen. Het bezwaar wordt met spoed behandeld, wat betekent dat de raad er op zijn eerstvolgende bijeenkomst over beslist.
Op basis van een toewijzende beslissing wijst de deken van de bevoegde orde van advocaten een advocaat uit het Register Rechtsbijstand van de orde aan. De deken kan ook zijn goedkeuring geven aan een door de verzoeker zelf geselecteerde advocaat.
Bij toewijzing van een verzoek om rechtsbijstand in de vorm van betaling van de vergoeding van een deskundige, vertaler of tolk vermeldt de toewijzende beschikking ook het bedrag van de voorlopige vergoeding die aan die personen is verschuldigd. De rechter bepaalt de definitieve vergoeding nadat de dienst waarvoor de voorlopige vergoeding is betaald, is verricht.
Bij toewijzing van een verzoek om rechtsbijstand in de vorm van betaling van de vergoeding van een gerechtsdeurwaarder vermeldt de toewijzende beschikking ook het bedrag van de voorlopige vergoeding die aan de gerechtsdeurwaarder is verschuldigd, welke afhankelijk is van de complexiteit van de zaak op de datum van de beschikking. Het verzoek en de toewijzende beschikking worden zo spoedig mogelijk gestuurd naar de kamer voor gerechtsdeurwaarders in het rechtsgebied van de rechtbank die de beschikking heeft gegeven. Het bestuur van de kamer voor gerechtsdeurwaarders wijst

binnen drie dagen een gerechtsdeurwaarder aan, en doet hem de toewijzende beschikking en een kennisgeving van de aanwijzing toekomen. De voorzitter van de kamer informeert de ontvanger van de rechtsbijstand over de naam van de aangewezen gerechtsdeurwaarder. De ontvanger van de rechtsbijstand kan de voorzitter verzoeken om een bepaalde gerechtsdeurwaarder aan te wijzen, mits die gerechtsdeurwaarder territoriaal bevoegd is.
Nadat de gerechtsdeurwaarder overeenkomstig de wet en de eigen regels van gerechtsdeurwaarders de vereiste ambshandelingen heeft verricht, bepaalt de rechter op diens verzoek de definitieve vergoeding, die afhangt van de complexiteit van de zaak en het werkvolume en waarbij de rechter zich dient te houden aan de door de wet gestelde grenzen.
Bij toewijzing van een verzoek om het vergemakkelijken van de betaling van proceskosten vermeldt de beschikking ofwel dat vrijstelling is verleend van het betalen van de proceskosten of, voor zover van toepassing, het kortingspercentage, de betalingstermijnen en het aflossingsbedrag. Wanneer de verschuldigde proceskosten hoger zijn dan twee keer het netto-maandinkomen per gezin in de maand vóór de indiening van het verzoek, wordt de betaling zodanig gespreid dat het maandelijks verschuldigde aflossingsbedrag niet hoger is dan de helft van het netto-inkomen per gezin, tenzij de rechter het noodzakelijk acht om een andere, gunstigere regeling vast te stellen. De betaling van de proceskosten kan worden gespreid over maximaal 48 maandelijkse termijnen.
(*Artikelen 23, 24, 25, 32, 33, 34 en 35 van noodverordening nr. 51/2008 betreffende rechtsbijstand in civiele zaken, goedgekeurd bij wet nr. 193/2008, zoals gewijzigd en aangevuld, en artikelen 71 en 73 van wet nr. 51/1995 betreffende de organisatie en uitoefening van het beroep van advocaat, zoals gewijzigd en aangevuld)*

11 Wie kiest mijn advocaat als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand?

Rechtsbijstand in de vorm van bijstand van een advocaat wordt toegekend overeenkomstig wet nr. 51/1995 betreffende de organisatie en uitoefening van het beroep van advocaat, zoals opnieuw bekendgemaakt en later gewijzigd en aangevuld, die ziet op (gratis) rechtsbijstand.
Indien een verzoek om rechtsbijstand in de vorm van bijstand van een advocaat wordt toegewezen, worden het verzoek en de toewijzende beschikking onverwijld ter kennis gebracht van de deken van de orde van advocaten in het rechtsgebied van de betreffende rechtbank. De deken van de orde of de advocaat die door de deken met die taak is belast, wijst binnen drie dagen een advocaat uit het Register Rechtsbijstand aan, en doet die advocaat de toewijzende beschikking en een kennisgeving van de aanwijzing toekomen. De deken informeert de ontvanger van de rechtsbijstand over de naam van de toegevoegde advocaat. De ontvanger van de rechtsbijstand kan de deken verzoeken om een bepaalde advocaat aan te wijzen. Instemming van de advocaat met dat verzoek is volgens de wet nodig.
Wat buitengerechtelijke juridische bijstand betreft, wijst de deken van de bevoegde orde van advocaten op basis van de toewijzende beschikking een advocaat uit het Register Rechtsbijstand van de orde aan. De deken kan ook zijn goedkeuring geven aan een door de verzoeker zelf geselecteerde advocaat.
(*Artikelen 23 en 35 van noodverordening nr. 51/2008 betreffende rechtsbijstand in civiele zaken, goedgekeurd bij wet nr. 193/2008, zoals gewijzigd en aangevuld, en artikelen 71 en 73 van wet nr. 51/1995 betreffende de organisatie en uitoefening van het beroep van advocaat, zoals gewijzigd en aangevuld)*

12 Als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand, worden dan al mijn proceskosten betaald?

Rechtsbijstand kan in de volgende vormen worden verleend:
a) betaling van de kosten van vertegenwoordiging, juridische bijstand en, voor zover van toepassing, verdediging in rechte door een toegevoegde of zelf gekozen advocaat (hierna: “bijstand van een advocaat”) zodat de rechtzoekende voor de rechter een rechtmatig belang of recht kan verdedigen dan wel uitoefenen, of een geschil voor de rechter kan voorkomen;
b) betaling van de kosten van deskundigen, vertalers en tolken die tijdens de procedure met de goedkeuring van de rechter of andere justitiële autoriteiten zijn ingeschakeld, indien de rechtzoekende hiervoor in aanmerking komt;
c) betaling van de kosten van de gerechtsdeurwaarder;
d) vrijstelling van, reductie op, gespreide betaling of uitstel van betaling van proceskosten, zoals vastgesteld in de wet, inclusief kosten die in de tenuitvoerleggingsfase verschuldigd worden.
Wanneer rechtsbijstand wordt verleend aan burgers van EU-lidstaten of andere personen die hun woonplaats of gewone verblijfplaats op het grondgebied van een lidstaat hebben, kan deze ook het volgende omvatten:
a) vergoeding van de kosten van de vertaling van documenten waar de rechter of een andere justitiële autoriteit om hebben verzocht voor de beslechting van het geschil en van daaraan gerelateerde verzoekschriften en documenten die overeenkomstig dit hoofdstuk zijn ingediend of ontvangen, welke vertalingen zijn vrijgesteld van legalisatie en equivalente formaliteiten;
b) tolkdiensten tijdens de procedure voor de rechter/justitiële autoriteit;
c) vergoeding van de kosten van een reis naar Roemenië die de ontvanger van de rechtsbijstand of iemand anders heeft moeten maken omdat de rechter /justitiële autoriteit daartoe had bevolen of omdat de aanwezigheid van die personen wettelijk verplicht was.
Rechtsbijstand kan worden verleend in elk van de bovengenoemde vormen, afzonderlijk of cumulatief. De kosten van rechtsbijstand die in de vorm van de diensten van een advocaat, deskundige, vertaler, tolk of gerechtsdeurwaarder wordt verleend, mogen voor elk van deze vormen afzonderlijk en cumulatief, over een periode van een jaar, niet hoger zijn dan twaalf keer het nationaal bruto-minimumloon in het jaar waarin het verzoek om rechtsbijstand is ingediend.
(*Artikelen 6, 7 en 44 van noodverordening nr. 51/2008 betreffende rechtsbijstand in civiele zaken, goedgekeurd bij wet nr. 193/2008, zoals gewijzigd en aangevuld)*

13 Wie betaalt de overige kosten als ik slechts recht heb op beperkte rechtsbijstand?

De kosten waarvan de partij die rechtsbijstand ontvangt, wordt vrijgesteld of waarop zij korting krijgt, komen ten laste van de tegenpartij als laatstgenoemde in het ongelijk wordt gesteld. De in het ongelijk gestelde partij is gehouden om deze kosten aan de overheid te betalen.
Als de partij die rechtsbijstand ontvangt in het ongelijk wordt gesteld, komen haar proceskosten voor rekening van de overheid. De rechter kan in de einduitspraak in de zaak echter bepalen dat de partij de door de overheid gemaakte kosten geheel of ten dele moet vergoeden als het verlies van de rechtszaak is te wijten aan haar niet-coöperatieve gedrag tijdens het proces, of als in de uitspraak wordt vastgesteld dat zij met het instellen van de betreffende vordering misbruik van het procesrecht heeft gemaakt.
(Artikelen 18 en 19 van noodverordening nr. 51/2008 betreffende rechtsbijstand in civiele zaken, goedgekeurd bij wet nr. 193/2008, zoals gewijzigd en aangevuld)

14 Omvat rechtsbijstand ook de kosten van beroepsprocedures?

Als tegen de uitspraak in een zaak waarvoor rechtsbijstand werd toegekend, beroep wordt ingesteld, en de rechtsbijstand in die zaak de vorm had van bijstand van een advocaat, dan strekt die bijstand zich volgens de wet ook uit tot het opstellen van het appelverzoekschrift, inclusief de gronden van het beroep, en het vertegenwoordigen van de partij in de beroepsprocedure.
De voor beroep vatbare uitspraak en een kopie van de beschikking tot toewijzing van rechtsbijstand moeten onverwijld naar de orde van advocaten worden gestuurd voor verificatie en erkenning of, voor zover van toepassing, voor het aanwijzen van een advocaat die bevoegd is om voor de appelrechter te pleiten. Voor de beroepsprocedure heeft de advocaat recht op een aparte vergoeding, die door de appelrechter overeenkomstig de wet wordt vastgesteld.

Als de partij in de bodemprocedure geen rechtsbijstand heeft ontvangen, moet voor de beroepsprocedure een nieuw verzoek om rechtsbijstand worden ingediend.
Op de dag dat de advocaat wordt aangewezen, respectievelijk erkend, start een nieuwe termijn voor het instellen van beroep. De datum van aanwijzing van de advocaat en zijn persoonsgegevens worden de rechter en de verzoeker binnen 48 uur meegedeeld.
De appelrechter controleert of nog steeds aan de voorwaarden voor rechtsbijstand wordt voldaan. Als hij oordeelt dat dat niet langer het geval is, geeft hij een beschikking houdende intrekking van de rechtsbijstand en gehele of gedeeltelijke terugbetaling door de partij van de kosten die de overheid heeft gemaakt in de vorm van vergoeding van de advocaat.
(Artikel 13.1 van noodverordening nr. 51/2008 betreffende rechtsbijstand in civiele zaken, goedgekeurd bij wet nr. 193/2008, zoals gewijzigd en aangevuld)

15 Als ik in aanmerking kom voor rechtsbijstand, kan die dan worden ingetrokken in de loop van het proces (of zelfs na het proces)?

Het recht op rechtsbijstand vervalt bij de dood van de partij of wanneer haar financiële situatie dusdanig verbetert dat zij de proceskosten kan dragen.
Bij ontvangst van het verzoek om rechtsbijstand wordt de verzoeker meegedeeld dat ingeval hij door de rechter in het ongelijk wordt gesteld, de proceskosten van de tegenpartij ten laste van hem komen en de mogelijkheid bestaat dat de rechter hem ook veroordeelt in het terugbetalen van de bedragen die hij als rechtsbijstand heeft ontvangen als een belanghebbende partij aan de rechter die het verzoek om rechtsbijstand heeft toegewezen bewijs overlegt waaruit blijkt dat de door hem verstrekte gegevens over zijn situatie niet juist zijn. Rechtsbijstand wordt niet ingetrokken gedurende het nieuwe onderzoek.
Als de rechter oordeelt dat het verzoek om rechtsbijstand te kwader trouw werd ingediend, omdat de waarheid werd verheeld, zal deze een beschikking geven waarin de persoon die ten onrechte rechtsbijstand heeft gekregen wordt veroordeeld om alsnog de kosten te betalen waarvan hij was vrijgesteld alsmede een boete van maximaal vijf keer het bedrag waarvoor ten onrechte vrijstelling was gegeven. Deze beschikking is alleen vatbaar voor toetsing.
Eventueel kan een gemotiveerd verzoek worden ingediend tot vermindering van het te vergoeden bedrag en de boete. Het verzoek moet worden ingediend binnen vijf dagen na de datum van bekendmaking van de beschikking en wordt behandeld door een andere rechter dan de rechter die de beschikking heeft gegeven. De beslissing van de toetsingsrechter is onherroepelijk.
Wanneer de ontvanger van rechtsbijstand op grond van een definitieve en onherroepelijke beslissing vermogen of vorderingen verwerft waarvan de waarde tien keer hoger is dan de kosten van de rechtsbijstand, dan moet hij die kosten terugbetalen. De terugbetalingsprocedure is neergelegd in hoofdstuk III van noodverordening nr. 51/2008.
(*Artikelen 10, 14 en 17 en artikel 50, lid 2, van noodverordening nr. 51/2008 betreffende rechtsbijstand in civiele zaken, goedgekeurd bij wet nr. 193/2008, zoals gewijzigd en aangevuld)*

16 Kan ik een weigering om rechtsbijstand te verlenen, aanvechten?

De rechter beslist op het verzoek om rechtsbijstand in afwezigheid van de partijen en met gesloten deuren. Hij motiveert zijn beslissing. Bij afwijzing van het verzoek kan de belanghebbende partij binnen vijf dagen nadat de beslissing is betekend een verzoek tot toetsing van de beslissing indienen. Op dit verzoek wordt door een andere rechter, met gesloten deuren, beslist. De beslissing van de toetsingsrechter is onherroepelijk.
Een verzoek om rechtsbijstand kan worden afgewezen als het kennelijk ongegrond is, als de geraamde kosten van de te verlenen rechtsbijstand niet in verhouding staan tot de waarde van het voorwerp van het geschil, als de vordering waarop het verzoek betrekking heeft niet strekt tot het verdedigen van een rechtmatig belang of deze vordering in strijd is met de openbare orde of de grondwet.
Als de vordering waarop het verzoek betrekking heeft, tot de categorie vorderingen behoort waarvoor een bemiddelingsprocedure kan worden ingeleid, of een andere procedure voor alternatieve geschillenbeslechting, zal de rechter het verzoek waarschijnlijk afwijzen als blijkt dat de verzoeker heeft geweigerd om eerst te proberen langs die weg tot een oplossing te komen.
Een verzoek om rechtsbijstand kan ook worden afgewezen als de verzoeker schadevergoeding vordert voor geleden schade aan zijn imago, eer of goede naam zonder enige materiële schade te hebben geleden, of als de vordering waarop het verzoek betrekking heeft, uit de bedrijfsactiviteiten of zelfstandige beroepsactiviteiten van de verzoeker voortvloeit.
Wanneer rechtsbijstand wordt toegekend aan burgers van EU-lidstaten of andere personen die hun woonplaats of gewone verblijfplaats op het grondgebied van een lidstaat hebben, kan de Roemeense centrale autoriteit de verzending van een verzoek om rechtsbijstand aan een andere lidstaat weigeren wanneer dat verzoek kennelijk ongegrond is of buiten de reikwijdte van Richtlijn 2002/8/EG van de Raad valt. Als een verzoek om rechtsbijstand wordt afgewezen door de bevoegde autoriteit van de aangezochte lidstaat, vraagt de Roemeense centrale autoriteit de verzoeker om de vertaalkosten te betalen.
(*Artikelen 15, 16, 45 en 46 van noodverordening nr. 51/2008 betreffende rechtsbijstand in civiele zaken, goedgekeurd bij wet nr. 193/2008, zoals gewijzigd en aangevuld)*

Aanvullende informatie

Nuttige links:

Nationale vereniging van orde van advocaten van Roemenië (*Uniunea Naţională a Barourilor din România*)

Laatste update: 22/05/2023

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJN-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJN en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.